

ש

ני גלים של תגובות עלו באתרי האינטרנט וברשת החברתית בעקבות אישור הצעת החוק האוסרת על השימוש במלה "נאצי". משמאל - גולשים שנחרדו מהשימוש קל-הרעת שעשו השרים בכוחה ובמשקלה האדיר של חקיקה, כדי לאסור שימוש במלה, פעולה יומיומית של חופש הביטוי. מימין - נהנו לזנב בהם גולשים בטענות כמו "דווקא המלה הזאת תחסר לכם? מה קרה, איך לכם מלים אחרות לכנות בהן את המדינה והצבא שלכם, בוגדים?"

בין הרדי הפרשנויות שנערמו בימים האחרונים בנושא, מיעטה להישמע אפשרות צנועה, אולי מפאת הזעזוע שהיא עלולה לגרום ליהודים-ישראלים טובים, שחונכו כל חייהם להאמין שהנאצים היו תופעה חד-פעמית, שהתרחשה באירופה ולא תישנה אם רק יהיה לנו צבא חזק: הסיבה לאיסור היא פחה. לא פחד מהנאצים - הרי הם לכאורה כבר אינם. אלא פחד מפני ההכרח להודות באמת מטרידה אחת: כל אדם עלול להפוך לנאצי, אם רק תינתן לו ההזדמנות. כן, אפילו בלי שילחצו אותו לקיר יותר מדי.

הבחורה הנחמדה על האופניים שעצרה כדי שתוכלו לעבור עם הש"קיות, ההוא בג'פ שחוסס את הכניסה לבית הספר של הילדים, המג"בניקית באוטובוס, הפקיד הממשלתי האפור, זה שרואה רק מספרים; אם במשך זמן ארוך מספיק יספרו להם על אויב מסוים שגורם לכל הצרות במדינה, הם יפנו נגדו. זוהי אמנות השיסוי, האמנות שבה מתמחה ממשלת נתניהו בש"לוש כהונותיה. השמאלנים האלה, למשל, אם רק ניפטר מהם יהיה פה גן עדן. הערבים? צריך "לנכות" אותם. למחוק. כל טוקבק שני באתרי החדשות הישראליים חוזר כמו מנטרה על המלים האלה. השמאל והערבים - צריך לשרוף אותם. למחוק. להכחיד. להשמיד.

כמה נורא להורות בכך: הנאצים לא היו הייודים שנחתו ב-1933 בגרמניה. הם היו אנשים רגילים שחיו במדינה, כעסו על הממשלות המתחלפות שלהם, על המצב הכלכלי. הם הרגישו רמוסים כאזרחים והעדיפו להאשים בזה את כל מי ששונה מהם. גם הם קיטרו על יוקר המחיה, גם הם רצו עתיד טוב יותר לילדיהם. הבריונים האלימים במגפיים היו רק הייצוג החיצוני, הפוסטה, של מהות עמוקה יותר. הרוב היו פשוט אזרחים שנתנו להם הזדמנות להרים ראש, במחיר רמיסת האחר. הבטיחו להם שזה ישפר את מצבם, והם האמינו. הם היו מיואשים דיים וזועמים דיים כדי להאמין שזה הפתרון: למחוק. להכחיד. להשמיד.

כמה נורא להודות בכך: הנאצים לא היו חייזרים שנחתו בגרמניה

רוב הגרמנים (ואזרחי המדינות הכבושות) שתמכו בהצבעה או בשתיקה בנאציזם לא תיכננו לרצוח מיליונים כדם קה. הם פשוט רצו שהבעיות ייעלמו - וסיפרו להם שהבעיה היא היהודים. חלפו כעשר שנים מ-1933 עד המימוש המעשי של ההשמדה. בשנים האלה התרחשו צעדים קטנים אך עקביים להצרת צעדיהם של יהודים כפרט ומתנגדי משטר בכלל, בגרמניה ובהמשך בארצות שנכבשו על ידיה במלחמה - החל באיסור מס' חר והחוקת נכסים, דרך מיסוי כבד במיוחד, ועד לאיסור התקהלות, איסור לימודים, כליאה והעברה לגטאות.

הצעדים הללו, בעבור מי שלא היה קורבן להם, היו כמעט לא מורגשים. האזרחים הרגילים קראו עליהם בעיתון או במודעה שהודבקה על לוח קיר, וזהו. היו גם מי ששמחו על כך שסוף סוף יש מישהו נחוש, לא מתחנף לדעת הקהל העולמית, שבאמת מתכוון לנקות את השטח.

בניגוד לאנשים רבים בימין, איני חושבת שכל העולם עומד עלינו לכ"ל לזכותנו, עם היד על ברוז הגו. ובניגוד לרבים מחברי בשמאל, איני רואה בכל תקנה ממשלתית מטופשת המשך ישיר של חוקי נירנברג. עם זאת, חייבת להישאל השאלה: אם יקום פה משטר אלים אשר יכה במתנגדיו ואף יהרוג בהם - מי מאתנו יעז להתנגד לו? מי יסכן את חייו למען הזכות לחופש, בידיעה ברורה שייכשל?

חשוב מכך: האם אנחנו, המתבשמים מניחוחה המערבי של "הרמוקרטיה היחידה במזרח התיכון", נדע להבחין בסימנים לעלייתו של משטר כזה מב"עוד מועד? או שמא נתעורר יום אחד ונשאל מתי כל החוקים האלה, שעד עכשיו עסקו ב"אויבים" וב"סכנות" - החלו לעסוק בנו?

הרמוקרטיה הישראלית אינה מנוסה. היא שברירית מאוד ומתקפת מב"פנים ללא הרף. הממשלה לא רוצה שנגיד "נאצים", כי היא לא רוצה להודות בכך שנאצים יכולים לצוץ בכל מדינה. בכל עם. ויותר מהנאצים - משתפי הפעולה. כדאי לזכור ששיתוף פעולה אפילו לא מצריך מאמץ מיוחד. אין הכרח ללבוש מדים או לנעול מגפיים מבהיקים: כל מה שצריך זה לשתוק ולהמשיך כרגיל. זה הרי לא נוגע לנו.

הפחד מהנאצי שבתוכנו

נועה אסטרלייך